

Sygn. akt II UK 236/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 8 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku E. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 maja 2012 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 10 marca 2011 r.,

oddala skargę.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 10 marca 2011 r., Sąd Apelacyjny, na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zmienił wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2009 r. i oddalił odwołanie wnioskodawczyni E. K. od decyzji organu rentowego z dnia 7 maja 2009 r.

odmawiającej przyznania dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wobec niespełnienia przesłanek określonych w art. 57 ust. pkt 1 w związku z art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W stanie faktycznym sprawy, wnioskodawczyni (ur. w dniu 13 listopada 1955 r.) z wykształceniem wyższym prawniczym, która pracowała jako referent techniczny, pomoc techniczna, administrator, referent do spraw administracyjnych, kierownik działu kadr, przyznano rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy orzeczonej od stycznia 2007 r. do dnia 31 marca 2009 r. W dniu 6 marca 2009 r. wnioskodawczyni złożyła wniosek o ponowne przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS w dniu 2 kwietnia 2009 r., po zbadaniu wnioskodawczyni i rozpoznaniu licznych schorzeń, uznał że jest ona częściowo niezdolna do pracy do 30 kwietnia 2010 r. Zarzut wadliwości powyższego orzeczenia podniósł Zastępca Głównego Lekarza Orzecznika, zaś Komisja Lekarska ZUS w dniu 4 maja 2009 r. po zbadaniu wnioskodawczyni zarzut ten potwierdziła, uznając zdolność wnioskodawczyni do pracy. W oparciu o powyższe orzeczenie, decyzją z dnia 7 maja 2009 r. organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Na skutek jej odwołania, wyrokiem z dnia 17 grudnia 2009 r., Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawczyni prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2009 r., na stałe, wskazując w uzasadnieniu wyroku, z powołaniem się na dowód z opinii biegłego lekarza specjalisty chorób zakaźnych z dnia 25 sierpnia 2009 r., oraz opinii uzupełniającej z dnia 27 października 2008 r., że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy od dnia 1 kwietnia 2009 r.

Wobec zarzutów apelacji organu rentowego, Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe przeprowadzając dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych, ustalając na jej podstawie, że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy na poziomie posiadanych kwalifikacji. Rozpoznane u wnioskodawczyni schorzenia ograniczają jej zdolność do pracy fizycznej jednak nie powodują istotnych ograniczeń do pracy umysłowej, siedzącej i koncepcyjnej, zaś hipotetyczne

pogorszenie stanu zdrowia w przyszłości nie może być przesłanką do orzekania niezdolności do pracy obecnie. Sąd Apelacyjny podzielił wnioski opinii biegłych, a mając na względzie posiadane przez wnioskodawczynię kwalifikacje, rodzaj rozpoznanych schorzeń oraz ich oddziaływanie na jej sprawność, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie, wobec niespełnienia przesłanki niezdolności do pracy (art. 57 ust.1 pkt 1 w związku z art. 12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W uzasadnieniu wyroku, Sąd drugiej instancji podkreślił, że samo istnienie schorzeń, nie może stanowić automatycznie o orzeczeniu o niezdolności do pracy wnioskodawczyni. Jej stosunkowo wysokie kwalifikacje zawodowe wynikają z faktu, że w przeszłości pracowała ona na samodzielnym stanowisku, wykonując pracę biurową, pełniła funkcje kierownika kadr, oraz analityka (analiza dokumentacji). Wszystkie te prace odpowiadały jej wykształceniu. Zatem kwalifikacje formalne wnioskodawczyni zostały rozszerzone o kwalifikacje rzeczywiste, które zdobyła z biegiem trwania jej zatrudnienia i zajmowania poszczególnych stanowisk. Wnioskodawczyni może wykonywać prace samodzielne, zgodne z poziomem posiadanych przez nią kwalifikacji z ograniczeniem jedynie – wobec charakteru schorzenia - kontaktu z osobami trzecimi. Tym samym nie spełniła przesłanek warunkujących prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy określonych w art. 57 ust. 1 pkt 1 w związku z art.12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, które definiują pojęcie niezdolności do pracy.

Powyższy wyrok zaskarżył skargą kasacyjną w całości pełnomocnik wnioskodawczyni, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 12 i 13 w związku z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i błędne ustalenie że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy w rozumieniu powołanych przepisów oraz nie spełniła warunków, od których uzależnione jest przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy - art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania wnioskodawczyni w całości, tj. przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 kwietnia 2009 r. - na stałe, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do

ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu „lub innemu sądowi równorzędnemu”, oraz zasądzenie na rzecz wnioskodawczynie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej i jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, jeżeli skarga nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania (tak jak w rozpoznawanej sprawie) lub gdy zarzut taki okaże się niezasadny. Oznacza to, że nie zostało skutecznie podważone ustalenie Sądu, oparte na przeprowadzonych dowodach, że wnioskodawczynie zachowała, mimo rozpoznanych schorzeń, zdolność do pracy. W związku z powyższym nie może zostać uznany za uprawniony zarzut naruszenia prawa materialnego, przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 12 i 13 w związku z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako niewystarczający. W świetle przyjętych w sprawie ustaleń faktycznych, Sąd Apelacyjny trafnie uznał, że wykonywana przez odwołującą się praca jest zgodna z poziomem jej kwalifikacji i uwzględniając, między innymi, dotychczasowy przebieg jej pracy oraz wiek, stwierdził, że jest ona zdolna do pracy zgodnej z kwalifikacjami. W istocie podniesione w skardze zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, kwestionują dokonaną przez Sąd Apelacyjny ocenę przeprowadzonych dowodów. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2008 r., I UK 356/07, (OSNP 2009 nr 17-18, poz. 238) ocena częściowej niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy wymaga z reguły wiadomości specjalnych (opinii biegłego z zakresu medycyny). Natomiast ostateczna ocena, czy ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy musi uwzględniać także inne elementy, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość

przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Jeżeli stan biologiczny nie powoduje naruszenia sprawności organizmu w stopniu mającym wpływ na zdolność do pracy dotychczas wykonywanej lub innej, mieszczącej się w ramach posiadanych lub możliwych do uzyskania kwalifikacji, to brak podstaw do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W szczególności uprawnień do tego świadczenia nie można wywodzić jedynie z przewidzianych w art. 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przesłanek, np. stopnia naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, bowiem odnoszą się one tylko do ustalania stopnia lub trwałości niezdolności do pracy. Nie mają one znaczenia, jeżeli aspekt biologiczny (medyczny) wskazuje na zachowanie zdolności do pracy (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 18 maja 2006 r., II UK 156/05, niepublikowany). W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się również (por. wyroki z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 11/03 oraz z dnia 5 lipca 2005 r., I UK 222/04, niepublikowane), że decydującą dla stwierdzenia niezdolności do pracy jest utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu przy braku rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Tak więc gdy podstawa skargi kasacyjnej oparta była na niezasadnym zarzucie błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania prawa materialnego, orzeczono jak w sentencji stosowanie do art. 398¹⁴ k.p.c.